

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 121.

Anden Session.

38te Møde.

Torsdagen den 28de November.

(Fortsat).

Sørensen (fortsat): Man meente ved forrige Behandling paa dette Sted at burde sætte en Dømming derimod ved at stille det Forslag, som ogsaa jeg var med at stemme for, at skulde Bøndergodset paa Fideicommissgodserne bortfælges, maatte det kun være til vedkommende Fæstere eller Fæsternes Familie; det er kun at sætte en Modvægt mod den uindskrænkede Tilslæbighed til Salg til Fremmede; var det derimod en Plan, som gik ud paa, at hele Fæstegodset skulde adskilles fra Hovedgaardene og sælges til Fæsterne paa eengang, ja, da var det en anden Sag, da vilde Selveiendom fremmes, men, saalænge det ikke er et saadant Lovforslag, som skal ordne Forholdenes Fremgang i det Ordentlige, i det Besludte, da maa vi vist vente efter at faae den Lov, der saaledes ordner Fæstegodsets Overgang paa alle Godser til Selveiendom, at de nuværende Fæstere i hele Danmark saa at sige paa eengang kunne blive Selveiere, ved, efter visse Bestemmelser, at give i Indkjøb, hvad der rimelig kunde og burde gives af dem, og ved at Salgerne ogsaa blive saaledes nødte til at overlade Stederne for, hvad der var det Billigste for dem at modtage. Vil Lovgivningen indlade sig derpaa, da kan det saaledes paa eengang ordnes, men saaledes stykkevis at ordne et Gul, et Sted, hvorved Fideicommissbesidderen kan gjøre sig endnu større Fordeel paa Fæstefamiliernes Beføstning, det anseer jeg for aldeles ubetimeligt, og maa stemme derimod.

Indenrigsministeren: Da denne Sag forrige Gang var til Behandling her i Salen, vilde jeg have taget Ordet for at udtale, hvad

jeg i den Anledning havde at ytre, men blev forhindret ved en Afslutning (Hør!); jeg fandt nogen Grund til at beklage det, fordi nærværende Sag altid for mig har staaet som meget tvivlsom (Hør!), og jeg derfor ikke ønskede at afgive min Stemme i samme, uden at have yttret, af hvilken Grund jeg stemte, som jeg gjorde. Det maa derfor være mig tilladt nu at vende tilbage til det Standpunkt, hvorpaa Sagen befandt sig forrige Gang, og at udtale, af hvilke Grunde jeg efter noie Overveielse var kommen til det Resultat, forrige Gang at stemme for Loven, saaledes som den da foreslaa, og at stemme imod det Ændringsforslag, som var stillet, og som dengang gik igjennem. Jeg erkjender, at, om der just ikke er ved mange af de nærværende Lehn og Fideicommisser, saa er der dog ialtsald ved enkelte af disses Erection utvivlsomt tænkt paa, ligesaa vel at have Bøndestændens Lary for Die, som den Families Lary, der er indsat som Bestidder af Lehnet. Naar man nu ophæver den hele Indretning, forsaavidt Bøndestanden angaaer, da maa det jo kræve den noieste Overveielse, om man ikke derved træder de Fæstefamilier, der for Liden ere paa Godset, for nær (Hør!), om man ikke derved berøver dem Fordele, til hvilke de engang havde erholdt en vis retlig Adkomst; men, naar man anstiller denne Overveielse, da troer jeg ogsaa, man maa erkende, at den er meget beslægtet med de Betragtninger, som man kommer ind paa, naar der bliver Spørgsmaal om hele Lehnets Overgang fra Godsbesiddelse til Capital, hvilken Foranstaltning i Grundlovens § 98 omtales som Noget, der skal indtræde. Naar vi da see, hvorledes dette Spørgsmaal er blevet ordnet i Grundloven, da finde vi, at det deri er blevet anerkjendt, at den Families Interesse, der er i Besiddelse af Lehnsgodset, skal træde tilbage for